

A large industrial textile machine, likely a mangle or finishing machine, is shown in a factory setting. The machine features a series of heavy rollers and a complex system of gears and belts. In the foreground, a large, dark, circular component, possibly a roller or a part of the drive mechanism, is visible. The background shows a long row of bobbins or spools of thread, arranged in a neat line, stretching across the frame. The overall atmosphere is industrial and historical.

EL SILENCI DELS TELERS

Ser dona a les colònies tèxtils

Sinopsi

Una obra de teatre amb la dona treballadora com a protagonista

La Pilar i la Carme van viure i treballar tota la vida en una de les colònies tèxtils que van florir, a finals del segle XIX, a les ribes dels nostres rius. Tot i que les colònies van anar tancant a partir de la dècada dels 80 del segle passat, la Pilar i la Carme, d'alguna manera, encara són allà. Amb elles, reviurem el dia a dia d'aquesta mena de món en miniatura que eren les colònies, tot resseguint els més de cent anys d'història que van transcórrer mentre encara funcionaven.

Veurem passar la “Història” en majúscula mentre ens ocupem de les “petites històries” sovint oblidades o menystingudes, tot i que són imprescindibles per entendre realment una època. La Pilar i la Carme donaran veu, doncs, a les “petites històries” de les diferents generacions de dones que van ser el motor de les fàbriques i també de la vida a les colònies.

Inspirat en el llibre El silenci dels telers d'Assumpta Montellà.

Les colònies industrials a escena

Les colònies tèxtils han estat molt presents al llarg de la meua vida. Vaig néixer a Gironella, El Berguedà, i des de ben petita veia, a través de la finestra de casa, la fàbrica i els pisos de l'antiga colònia. Recordo la sirena, quan la fàbrica encara funcionava, i com anava a buscar a la meua mare que acaba el torn. Jugàvem amb els altres nens a prop del riu i de la resclosa i entràvem a la torre de l'amo, ja abandonada.

M'havien explicat moltes històries sobre la fàbrica i les seves treballadores -les meues dues àvies també hi havien treballat- i em sorprenia aquest univers tan particular que van ser les colònies industrials. Històries d'un món ordenat, jerarquitzat i obedient que contrastava amb el paisatge natural, salvatge, i alhora feréstec, propi del territori.

La idea de portar aquestes vivències a l'escenari va sorgir perquè volia parlar d'aquestes històries petites amagades darrere la industrialització, darrere les màquines. Històries de dones treballadores arrossegades pels grans corrents de la Història i dels avenços tecnològics.

A partir d'entrevistes realitzades a dones de diferents generacions que van viure i treballar a les colònies tèxtils, i tenint com a punt de partida molta de la informació que l'Assumpta Montellà ja havia recopilat en el seu llibre, hem entrevistat a antigues treballadores que van viure a les colònies tèxtils. I a partir de tota aquesta informació, hem construït aquesta obra de teatre, que transcorre al llarg del segle XX, on aquest cop el protagonisme recau en aquelles de les quals mai no parlem, però que sense elles no seriem on som. Perquè la singularitat de cada petita història ens pot ajudar, potser, a comprendre una mica més d'on venim.

Maria Casellas
Impulsora del projecte

Inspirat en el llibre
d'Assumpta Montellà

El silenci dels telers

Dramatúrgia Anna Maria Ricart
Direcció Ferran Utzet
Amb Maria Casellas i Andrea Portella

Per què no es van rebel·lar? Aquesta era la pregunta que em martellejava mentre m'endinsava en el fascinant món de les colònies tèxtils de la mà de la Filomena, la Montserrat, la Teresa i la resta de testimonis recollits per l'Assumpta Montellà. Per què aquelles treballadores i treballadors no es van enfrontar mai a aquell sistema delirant on l'amo era una figura que els controlava a la feina, a l'església i a l'escola? Com van tolerar sense protestar la desigualtat flagrant d'una societat on l'amo no només posseïa la fàbrica on treballaven, sinó també les cases on vivien i les botigues on compraven? I no només això. Com podia ser que la immensa majoria dels testimonis recordés la colònia com una etapa feliç de les seves vides?

A fora de la colònia la vida era encara pitjor, vaig pensar al principi, eren temps molt durs. Els catalans som massa obedients, sempre ens trepitjaren, em vaig dir després, condicionat per la tristor que em provocava l'evolució política dels darrers mesos.

Segurament.

Però si enlloc de mirar-nos la colònia des d'una perspectiva dememòria històrica l'analitzem com una mena de metàfora perfecta i en miniatura del capitalisme, la pregunta que ens fem canvia. Sabem que el nostre sistema econòmic i social és profundament injust, que ens fa infeliços i que va camí de fer del nostre món un lloc inhabitable... Per què nosaltres tampoc ens rebel·lem?

Ferran Utzet

Retorn social de l'obra

Visibilitat del territori i del patrimoni històric

Les dues protagonistes viuen en les colònies industrials ubicades principalment a les conques del riu Llobregat i Ter. Donant a conèixer el seu passat històric, també ens endinsem en el paisatge actual d'aquest territori, on encara es pot apreciar el llegat arquitectònic d'aquestes colònies.

Valor humà i drets de les dones treballadores

Endinsant-nos en el dia a dia de la fabrica tèxtil donem valor humà a la feina que es feia darrere les màquines i posem en primer pla els drets dels treballadors, en especial els de les dones, que cobraven sous més baixos que els homes i mai podien accedir als càrrecs de més responsabilitat, reservats només per als homes.

Memòria històrica i memòria social

Documentar la vida a les colònies posa en relleu la importància que van tenir en la història de la industrialització catalana aquests nuclis de població. I mostra unes estructures socials molt jerarquitzades que hi manaven. A través del teatre, també expliquem aquestes estructures i com van marcar a la gent que hi vivia.

86 funcions realitzades

Dues temporades
Teatre Maldà de Barcelona:

Del 7 d'octubre
a l'1 de novembre 2020
(17 funcions)

Del 25 de gener
al 13 de febrer 2022
(25 funcions)

Manresa. Teatre Kursaal. 26/07/20

Santa Maria d'Oló. Espai Hemalosa. 27/09/20

Olot. Festival El petit format. 27/11/20

Berga. Teatre Municipal. 29/11/20

Gironella. Local cultural El Blat. 07/12/20 i 10/01/21 (2f)

Navarcles. Auditori Agustí Soler i Mas. 31/01/21

Alpens. Teatre El Casino. 27/02/21

Amposta. Unió Philarmònica. 28/02/21

Sallent. La fàbrica vella. 06/03/21

Sant Gregori. Espai La Pineda. 07/03/21

Barcelona. La Casa Elizalde. 11/03/21

Banyoles. Teatre Municipal. 12/03/21

Girona. Sala La Planeta. 13 i 14/03/21

L'Ametlla de Merola. Teatre Esplai. 20/03/20

L'Ametlla del Vallès. La Sala. 21/03/20

Castellar del Vallès. Auditori Miquel Pont. 23/04/21

Viladecans. Atrium. 24/03/21

Reus. Teatre Bartrina. 25/03/21

Abrera. La Sala. 01/05/21

Sant Julià de Ramis. Centre Cívic. 08/05/21

Espinelves. Sala Polivalent. 23/07/21

Castellterçol. Centre Espai Escènic. 31/07/21

El Bruc. Teatre del Casal Familiar. 12/09/21

Navàs. Casal Sant Genís. 19/09/21

Parets del Vallès. Teatre Can Rajoler. 26/09/21

Barcelona. Auditori Sant Martí. 08/10/21

Barcelona. Centre Cívic Sant Pere. 09/10/21

Hospitalet de l'Insant. 15/10/21

Barcelona. Centre Cívic Tomasa Cuevas. 16/10/21

Barcelona. Centre Cívic La Sagrera. 05/11/21

Anglès. Espai Polivalent. 07/11/21

Barcelona. Centre cívic Can Clariana. 19/11/21

Barcelona. Centre cívic Vil·la Urània. 20/11/21

Barcelona. Sala Maremar. 26/11/21

Barcelona. Centre cívic La Barceloneta. 27/11/21

Barcelona. Casinet d'Hostafrancs. 02/12/21

Granollers. Teatre de Llevant. 20/02/22

Canet de Mar. Teatre municipal. 05/03/22

Llinars del Vallès. Teatre- Auditori. 12/03/22

Palma de Mallorca. Teatre del Mar. 18, 19 i 20/03/22

Balenyà. Teatre municipal. 03/04/22

Fitxa artística

Idea original

Maria Casellas

Direcció

Ferran Utzet

Dramatúrgia

Anna Maria Ricart

Actrius

Maria Casellas

Andrea Portella

Escenografia

Martí Doy

Espai sonor

Guillem Rodríguez

Disseny gràfic i foto cartell

Clàudia Portús

Tècnic en gira

David Muñoz

Regidoria

Maria Serra

Producció executiva i comunicació

Maria Casellas i EMERGÈNCIES

Agraïments

Pilar Artigas, Jordi Basora, Josep Caselles, Esther Freixa, Rosa Serra, Jaume Viñas, La perla 29, Museu de la colònia Vidal dePuig-reig, Fàbrica de Cal metre de Gironella. I a l'Andreu, l'Adrià, la Basilisa, la Dolors, la Francisca, la Pilar i la Montse.

Durada: 75 minuts

Equip artístic

Ferran Utzet,

Director

Entre els darrers espectacles que ha dirigit destaquen Sopa de Pollastre amb Ordi, d'Arnold Wesker (2 mesos en cartell a Barcelona amb gran rebuda de crítica i públic), i Dansa d'Agost, de Brian Friel (guanyadora de quatre premis Butaca, entre ells el de millor espectacle de 2016).

Col·labora regularment amb la companyia La Perla

29. A més dels espectacles esmentats, també hi ha dirigit Un, ningú i cent mil, La Presa i Traduccions/Translations.

S'ha dedicat durant més de deu anys a la formació teatral. Ha impartit cursos i tallers en espais com la Sala Beckett (Barcelona) o Galpao Cineo Horto (Belo Horizonte), entre d'altres.

Es va formar amb mestres com Fernando Griffell (Argentina) Sergei Ostrenko (Ucraïna), Christophe Marchand (França), Lilo Baur (Suïssa) i Oriol Broggi (Catalunya) de qui va ser ajudant de direcció durant quatre anys.

Abans, havia estudiat Matemàtiques.

Equip artístic

Anna Maria Ricart,

Dramaturga i periodista

Entre les adaptacions i dramatúrgies que ha realitzat destaquen El metge de Lampedusa, a partir del llibre de memòries Lacrime di sale de Pietro Bartolo i Lidia Tilotta (Temporada Alta-Teatre Lliure 2017), Jane Eyre. Una autobiografia, adaptació de la novel·la homònima de Charlotte Brontë (Teatre Lliure 2017), Infaust, a partir del Faust de J. W. Goethe (Teatre Akadèmia 2018) i La dona pantera, a partir del Teatre de Don Joan de Josep Palau i Fabre (Escenari Joan Brossa 2019).

Ha guanyat el Premi MAX 2015 a la millor adaptació teatral per Fuenteovejuna. Brevetratado sobre las ovejas domésticas, a partir del clàssic de Lope de Vega (Fira de Tàrrrega 2014) i el Premi Fundació Catalunya – La Pedrera a la Mostra d'Igualada 2016 per Les supertietes, basat en els «Contes contra tot pronòstic» d'Empar Moliner (Círcol Maldà 2015).

És autora dels textos El senyor petit (teatre familiar, Temporada Alta 2018), Barbes de balena (El Maldà 2017), Només en queden restes, de la capa de superheroï, monòleg inclòs a l'espectacle col·lectiu i solidari De Damasc a Idomeni (Teatre Lliure de Montjuïc 2016), La fórmula de la felicitat (Sala Atrium 2015), Flors carnívores (Sala Atrium 2013) i La llista (Àtic22/Teatre Tantarantana 2013).

Equip artístic

Maria Casellas,

Actriu i cantant

Ha treballat amb Comediants (El gran secret, Teatre Nacional de Catalunya, 2005; La Venta focs, Gran Teatre del Liceu, 2008-12; Numeràlia, Teatre Romea, 2008). I amb directors com Joan Maria Segura Bernadas (Troia, Cor de Teatre i Teatre Nacional de Catalunya, 2018), Llätzer Garcia (L'última nit del món, Sala Flyhard, 2016; Johnny & Vienna, El Maldà, 2018), Alícia Gorina (Déu és Bellesa, El Maldà, 2017), Jordi Purtí (Operetta, cor de teatre, gira per França, 2014), Helena Tornero (No parlis amb estranys, Teatre Nacional de Catalunya, 2013) i Àlex Rigola (Argelers sur mer, Teatre de Salt, 2011).

També ha estat titellaire a Mowgli, l'infant de la jungla (El Centre de Titelles de Lleida, Teatre Nacional de Catalunya, 2011) i fent teatre físic i d'objectes amb Post i Codi Postal (Engruna Teatre, Fira Tàrrrega, 2012).

Ha estat ajudant de direcció de Llätzer Garcia (Sota la ciutat, Teatre Lliure, 2015), ha dirigit el musical per a nens i nenes El cel de la Jojó (Inspira Teatre, 2012) i des del 2014 dirigeix l'espectacle multidisciplinar de carrer L'Onze de Setembre i Gironella, en el què hi participen 200 persones.

Forma part del quartet vocal femení a cappella Delikatessen, amb el qual està de gira des del 2014 i dirigeix la coral infantil i juvenil Les veus de Gironella.

www.mariacasellas.net

Equip artístic

Andrea Portella,

Actriu

Llicenciada en interpretació a l'Institut del Teatre de Barcelona, ha ampliat la seva formació en diferents tècniques teatrals com Grotowsky o View Points a més d'iniciar estudis i classes de cant. També s'ha format en interpretació per a càmera a Barcelona i a Madrid.

Dins la seva experiència professional com a actriu, en teatre destaca: el 2019 "Troia, una veritable Odissea" de la companyia Corde Teatre; el 2018 "El Somni d'una Nit d'Estiu" versió de la companyia Els Pirates; el 2017 "La noia de la Làmpada" de Marta Aran representada a la Sala Flyhard; el 2016 "YX o la Fidelitat dels Cignes Negres" de Laia Alsina Ferrer amb la companyia El Martell, als teatres La Seca i La Sala Atrium, el 2015 "Purga" dirigida per Ramon Simó al Teatre Nacional de Catalunya;

el 2014 "Bartolomé Encadenat" de Sanchis Sinisterra representada al teatre Grec de Barcelona; el 2013 "Cyrano de Bergerac" amb direcció d'Oriol Broggi representada a la Biblioteca de Catalunya i al Centro Dramático Nacional a Madrid i el 2012 "Hamlet Machine" presentada a La Seca Espai Brossa, entre d'altres muntatges.

En televisió ha treballat a les series de TV3 "Com si fos ahir", "La Riera" i "Kubala, Moreno i Manchón" i a series d'altres cadenes, com "Sé quien eres" de T5 o "Centro Médico" de TVE.

EL SILENCI DELSTELERS

Ser dona a les colònies tèxtils catalanes

Link TEASER: <https://www.youtube.com/watch?v=C9oS1sr66Jw&t=9s>

Link FOTOGRAFIES ESPECTACLE: <https://drive.google.com/file/d/1s4jRUB8piwogSgDPL8jGv3x1cPdJR8jU/view?usp=sharing>

Link CRÍTiques PUBLICADES: https://drive.google.com/file/d/1Mw_RPLWuOr93iu_bhGtu8wUuAJLIQKsw/view?usp=sharing

Link al RIDER TÈCNIC: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1EUVsISLjCtNJdy5yb_zGbWZmd99I7RKh

